

Sygn. akt VI U 427/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Marcin Bik

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2017 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. U.

przeciwko (...) W.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej po zmarłym

na skutek odwołania J. U.

od decyzji z dnia 29 września 2016 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję (...)w W. z dnia 29 września 2016 r. znak: (...)i przyznaje odwołującej się J. U. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej po zmarłym mężu H. U. w kwocie 70.196 zł (siedemdziesiąt tysięcy sto dziewięćdziesiąt sześć złotych).

Sygn. akt VI U 427/16

UZASADNIENIE

W dniu 7 listopada 2016 r. wpłynęło odwołanie J. U. od decyzji z dnia 29 września 2016 r. znak (...) w przedmiocie odmowy praw do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej, w którym odwołująca się wniosła o przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej w wysokości odpowiadającej długotrwałemu lub stałemu uszczerbkowi na zdrowiu (odwołanie k. 1-3).

W uzasadnieniu wskazała, że jej zmarły mąż pracował 31 lat w zawodzie (...). Na skutek warunków panujących w miejscach pracy zaczął chorować, co zostało udokumentowane medycznie. Podała, że decyzją z dnia 1 lipca 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny orzekając w sprawie stwierdził u jej męża chorobę zawodową – przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem objętości wydechowej pierwszosekundowej. Zaskarżoną decyzją zaś organ rentowy odmówił jej prawa do wypłaty jednorazowego odszkodowania z tytułu zgonu męża w związku z chorobą zawodową. Odwołująca się wskazała, że zachorowanie jej męża pozostawało w niepodważalnym związku przyczynowym z pracą. Nadto nie ustalono jakichkolwiek czynników lub cech chorego, które mogłyby zostać uznane jako współprzyczyna zachorowania (odwołanie k. 1-3).

W odpowiedzi na odwołanie(...)w W. wniósł o oddalenie odwołania (odpowiedź na odwołanie k. 12-12v).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w toku postępowania lekarz orzecznik (...) nie ustalił związku śmierci H. U. z chorobą zawodową. Podobnie komisja lekarska nie ustaliła związku śmierci z chorobą zawodową. Opierając się na powyższym organ rentowy, w zaskarżonej decyzji, odmówił J. U. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej po zmarłym mężu (odpowiedź na odwołanie k. 12-12v).

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska w niezmienionym kształcie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Mąż odwołującej się H. U. w latach 1967-1998 pracował w wielu zakładach na stanowisku (...) Podczas wykonywania czynności zawodowych był narażony na działanie czynników chemicznych zawartych w farbach, lakierach, rozpuszczalnikach, kitach oraz działanie pyłów metali podczas szlifowania nadwozi samochodowych. Duszność i kaszel pojawił się u niego pod koniec okresu pracy zawodowej na stanowisku (...). Od początku schorzenia płucnego odwołującego nasilała się duszność. Były interwencje w trybie nagłym z incydentami utraty przytomności. (dokumentacja medyczna – akta rentowe; odpis skrócony aktu małżeństwa H. U. i J. U. – akta rentowe).

Decyzją z dnia 1 lipca 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny orzekając w sprawie stwierdził u niego chorobę zawodową – przewlekle obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem objętości wydechowej pierwszosekundowej (decyzji (...) w (...) W. – akta rentowe).

Małżonek odwołującej się poddawał się także leczeniu z powodu zdiagnozowanego nowotworu jelita grubego. Ostatni przed śmiercią pobyt w szpitalu miał miejsce w dniu 22 października 2010 r. – gdy zgłosił się do szpitala celem dalszej diagnostyki. W trzeciej dobie wystąpiło pogorszenie stanu ogólnego. Pogłębiła się niewydolność oddechowa i zgon. Zmarł w dniu (...) W wystawionej karcie zgonu wpisano jako przyczynę zgonu (...) (dokumentacja medyczna k. 10). W wystawionej karcie zgonu winno natomiast być wskazane, że przyczyną wyjściową zgonu było (...), zaś przyczyną wtórną rozsiany proces (...) Przyczyną bezpośrednią zaś niewydolność oddechowo-krażeniowa. Przyczyną wyjściową śmierci było obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc. Zaawansowana choroba nowotworowa pogorszyła już zły stan ogólny męża odwołującej się i nasiliła objawy niewydolności oddechowo – krążeniowej. Zmiany przerzutowe i sam proces nowotworowy jedynie pogorszyły już zły stan ogólny chorego w przebiegu choroby płuc (opinia biegłego k.21; dokumentacja medyczna – akta rentowe).

Lekarz orzecznik (...)orzeczeniem z dnia 2 września 2016 r. nie ustalił związku śmierci z chorobą zawodową. Podobnie komisja lekarska (...) orzeczeniem z dnia 22 września 2016 r. nie ustaliła związku śmierci z chorobą zawodową (orzeczenia lekarza orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej – akta rentowe).

Decyzją z dnia 29 września 2016 r. organ rentowy odmówił J. U. prawa do wypłaty jednorazowego odszkodowania z tytułu zgonu męża w z związku z chorobą zawodową. Podstawą odmowy był brak związku śmierci ubezpieczonego z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją nr (...) z dnia 1 lipca 2016 r. (decyzja – akta rentowe).

Od decyzji tej w dniu 7 listopada 2016 r. wniosła odwołanie.

Decyzją z dnia 29 września 2016 r. organ rentowy odmówił synowi ubezpieczonego G. U. prawa do wypłaty jednorazowego odszkodowania z tytułu zgonu ojca w z związku z chorobą zawodową. Podstawą odmowy była okoliczność, że w dniu śmierci ubezpieczonego nie był on studentem ostatniego roku studiów oraz brak związku śmierci ubezpieczonego z chorobą zawodową stwierdzoną decyzją nr (...) z dnia 1 lipca 2016 r. Od powyższej decyzji G. U. nie wniósł odwołania (odpis skrócony aktu urodzenia G. U. – akta rentowe; wniosek G. U. o jednorazowe odszkodowanie po zmarłym ojcu – akta rentowe; decyzja – akta rentowe).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy informacji o pobycie pacjenta H. U. z dnia 22 października 2010 r. k.10, karty statystycznej do karty zgonu k.11 oraz

na podstawie dokumentów zawartych w aktach rentowych, w szczególności: decyzji (...) w (...) W., odpisu skróconego aktu małżeństwa, odpisu skróconego aktu zgonu, (...), orzeczenia komisji lekarskiej, wniosku G. U. o jednorazowe odszkodowanie po zmarłym ojcu, odpisu skróconego aktu urodzenia G. U., decyzji dot. G. U. (postanowieniem k. 47). Autentyczności i treści ww. dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron, toteż Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy w sprawie. Podstawą ustaleń była również sporządzona w sprawie opinia biegłego, zgodna z wymogami art. 285 k.p.c. (o czym poniżej).

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jako uzasadnione zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy chorób zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1773; dalej jako: ustawa wypadkowa) członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Odszkodowanie to przysługuje również w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego. Natomiast w myśl art. 13 ust. 2 pkt 1 i 2 teże ustawy, członkami rodziny uprawnionymi do odszkodowania są: małżonek, z zastrzeżeniem ust. 3 oraz dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione oraz przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletniości wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, w tym również w ramach rodziny zastępczej, spełniające w dniu śmierci ubezpieczonego lub rencisty warunki uzyskania renty rodzinnej.

Za chorobę zawodową - jak stanowi art. 235¹ Kodeksu pracy - uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych "narażeniem zawodowym". Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych - art. 235² Kodeksu pracy.

W przedmiotowej sprawie nie było przedmiotem sporu ustalenie czy u odwołującego się stwierdzono chorobę zawodową. Decyzją z dnia 1 lipca 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny orzekając w sprawie stwierdził u niego chorobę zawodową – przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem objętości wydechowej pierwszosekundowej.

Istotą postępowania było ustalenie co było przyczyną zgonu odwołującego się. Użyty w regulacji art. 13 ust. 1 ustawy wypadkowej zwrot „wskutek” należy rozumieć jako obiektywnie istniejące następstwo faktów i zależność tego rodzaju, że jeden poprzedza drugi i zdolny jest go wywołać. Nie jest zatem konieczne, żeby choroba zawodowa była wyłączną przyczyną zgonu; wystarczy, że jest przyczyną istotną (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UK 338/09, LEX nr 604208 oraz w wyroku z dnia 2 lutego 2000 r. II UKN 351/99, OSNP 2001 Nr 12, poz. 419). W takim kierunku wypowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 października 1978 r., II URN 27/78 (OSNC 1979 z.4, poz. 81) wskazując, że jeżeli zgon pracownika nastąpił wskutek różnych chorób, z których przynajmniej jedna była chorobą zawodową, to członkom jego rodziny przysługuje renta rodzinna, albowiem nie ma racjonalnych podstaw do przyjęcia wymagania, by choroba zawodowa zdolna była samoistnie spowodować zgon albo przyczynić się do zgonu w przeważającej mierze, a wymagane jest tylko to, by zgon był skutkiem również tej choroby. Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych samodzielnie regulują zasady odpowiedzialności z tytułu zaistnienia ryzyka ubezpieczeniowego i nie zawierają odesłania do ograniczeń odpowiedzialności płynących z przepisu art. 361 § 1 k.c. Jeżeli bowiem nawet jest oczywiste, że pracownik zmarł z powodu innej choroby, której zgon stanowi normalne następstwo, ale choroba zawodowa pozostaje w splocie przyczyn zgonu, to nie jest możliwe wartościowanie przyczyn i eliminacja choroby zawodowej, jeżeli w całokształcie powiązań choroba zawodowa miała charakter uwarunkowania sine qua non (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2000 r., II UKN 351/99, OSNAPiUS 2001 Nr 12, poz. 419, wyrok Sądu

Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 26 listopada 2014 r., II UK 65/14, LEX nr 1567482; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2014 r., II UK 441/13, LEX nr 1477444).

Z uwagi na fakt, że dla dokonania stosownych ustaleń w zakresie rozstrzygnięcia przedmiotu sporu konieczne było posiadanie wiedzy specjalnej, na podstawie przepisu art. 278 § 1 k.p.c. postanowieniem z dnia 28 grudnia 2016 r., Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza onkologa celem ustalenia czy przyczyna śmierci H. U. określona symbolem C18 pozostaje w związku ze stwierdzoną decyzją z dnia 1 lipca 2016 r. nr ChZ| (...) chorobą zawodową – przewlekłym obturacyjnym zapaleniem oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej ((...)) poniżej 60% wartości należnej, czy też była wynikiem zaawansowanej choroby (...) (postanowienie k.14).

W opinii z dnia 4 kwietnia 2017 r. biegły onkolog nie zgodził się z orzeczeniem lekarza orzecznika(...). Wskazał, że z dołączonej dokumentacji medycznej wynika, że w wystawionej karcie zgonu wpisano jako przyczynę zgonu - (...)(dokumentacja medyczna k.10). Biegły nie zgodził się z powyższym. W wystawionej karcie zgonu winno być wskazane, że przyczyną wyjściową zgonu było (...), zaś przyczyną wtórną rozsiały proces (...) Przyczyną bezpośrednią zaś niewydolność krążeniowo-oddechowa. Biegły podał, że przyczyną wyjściową śmierci było obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc. Zaawansowana choroba (...) pogorszyła już zły stan ogólny pacjenta i nasiliła objawy niewydolności oddechowo-krążeniowej. Jego zdaniem przyczyną zgonu była niewydolność oddechowo – krążeniowa w przebiegu schorzenia płuc. Zauważył, że nigdzie w przebiegu leczenia nie opisano w badaniu przedmiotowym cech wyniszczenia i odwodnienia w przebiegu procesu (...). W badaniach dodatkowych min szpiku – nie odnotowano zmian, stwierdzono jedynie niewielką anemizację. Niewielkie zmiany meta w płucach pozostawały bez wpływu na wydolność oddechową (opinia biegłego k.21).

(...)nie wnosił uwag do opinii biegłego sądowego onkologa z dnia 4 kwietnia 2017 r., przewodnicząca komisji lekarskich (...)zgodziła się z opinią.

Sąd zważył, że opinia biegłego była zgodna z wymogami art. 285 k.p.c., tj. zawierała uzasadnienie i była wyczerpująca. Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, integralnymi elementami treści każdej prawidłowo sporządzonej opinii są: sprawozdanie z dokonanych czynności i spostrzeżeń, odpowiedzi na postawione biegłemu pytania, udzielone w sposób kategoriyczny, jego wnioski oraz uzasadnienie pozwalające na sprawdzenie przez sąd logicznego toku rozumowania biegłego (vide wyrok SN z dnia 15 czerwca 1970 r., I CR 224/70, LEX nr 6750; postanowienie SN z dnia 20 listopada 1973 r., I CR 646/73, LEX nr 7340, wyrok SN z dnia 7 grudnia 2011 r., II CSK 141/11, LEX nr 1110969). Kryteriami zatem oceny opinii biegłego są zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień staranności wyrażonych w niej wniosków (vide wyrok SA w Katowicach z dnia 7 lutego 2013r. V ACa 668/12). Wnioski płynące z opinii korespondowały ze zgromadzoną dokumentacją medyczną, a sama opinia wewnętrznie spójna, logiczna i kompletna.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy wypadkowej jeżeli do jednorazowego odszkodowania uprawniony jest tylko jeden członek rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, przysługuje ono w wysokości 18-krotnego przeciętnego wynagrodzenia, gdy uprawnionymi są małżonek lub dziecko. W niniejszej sprawie uprawniona jest jedynie żona zmarłego. Zgodnie z art. 14 ust. 6 w zw. z art. 12 ust. 5 ustawy do ustalenia wysokości odszkodowania przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji. Zatem w niniejszej sprawie wysokość należnego jednorazowego odszkodowania wynosi 70.196 zł (obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 26 lutego 2016 r., M.P. poz. 206).

Mając na uwadze powyższe, opierając się na zgromadzonych w aktach sprawy dokumentach oraz przede wszystkim na opinii biegłego z zakresu onkologii, Sąd orzekł na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zw. przytoczonymi przepisami art. 13 i 14 ustawy wypadkowej jak w sentencji wyroku.

Z./ odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi ZUS.